

Joachim Andersénin kiertueet Suomessa

Tanskalainen huilisti, kuninkaallinen kamarimuusikko Joachim Andersén (1847–1909) konsertoi Suomessa kolmella laajalla kiertueella. Ensimmäinen oli elokuussa 1876, toinen 29.7. – 12.9.1877 sekä kolmas 17.3. – 28.4.1878. Vuoden 1876 kiertueella kokoonpano oli Wilhelm Ramsöe's Skandinaviska Sextetten, 1877 kiertueella hän oli mukana Wilhelm Ramsöe's Konsertkapell -ryhmässä ja kevään 1878 kiertueen hän teki omissa nimissään. Huilusooloja kuultiin useita ja arvostelut konserteista olivat yksinomaan ylistäviä. Tanskalainen säveltäjä-kapellimestari Ramsöe oli saanut mukaansa joukon huippumuusikoita – Andersénin lisäksi Konsertkapell käsitti herrat Moritz Blodek (sello), Theodor Lindström, Curt Pönitzsch ja Fredrik Sörensen. Ramsöen kiertueilla muusikot soittivat kamarimusiikkiversioita monista orkesterisävellyksistä sekä muiden säestämänä jonkin soolonumeron. Andersénin sooloteoksia näillä kiertueilla olivat Giulio Briccialdin *Ballabile di Concerto op. 15*, Briccialdin *Fantasia oopperasta Hugenotit*, Titlin *Serenadi* huilulle ja sellolle sekä Briccialdin *Fantasia oopperasta Rykmentin tytär*. Kevään 1878 kiertueella soolonumerot olivat seuraavat: Boehmin *Variations brillantes*, Briccialdin *Fantasia oopperasta Rykmentin tytär*, Gounod'n *Barcarole* huilulle ja sellolle, Briccialdin *Ballabile di Concerto*, Jules Demerssemanin *Le Carnaval de Venise*, Titlin *Serenadi*, jokin Kuhlaun sonaateista sekä Briccialdin *Fantasia oopperasta Hugenotit*.

Kaikki kiertueet suuntautuivat maakuntiin – jostain syystä Helsinkiin ei järjestynyt yhtäkään konserttia ja Turussakin Andersén pääsi esiintymään vain ensimmäisellä kiertueella. Sen sijaan Oulussa, Vaasassa, Tampereella ja Viipurissa viivytettiin useita päiviä ja annettiin lukuisia konsertteja.

Wilhelm Ramsöe's Skandinaviska Sextetten kiersi koko kesän 1876 Ruotsissa – lehtitietojen mukaan peräti 4 kuukautta – ja saapui elokuun alussa Haaparannan kautta Suomen puolelle. Kokoonpano esiintyi ensin pohjoisessa Suomessa matkaten vähitellen kohti etelää. Ensimmäinen paikka josta on löytynyt päivämäärä on Oulu. Turkuun ryhmä saapui Uudenkaupungin kautta 30.8.

6.8.1876 Oulu, Seurahuone

?8.1876 Pietarsaari

?8.1876 Uusikaarlepyy

21.8.1876 Vaasa, Ernsts salong

22.8.1876 Vaasa

23.8.1876 Vaasa

24.8.1876 Vaasa

(27.8.1876 Pori, Raatihuone. Eivät ehtineet paikalle joten tämä konsertti peruuntui)

28.8.1876 Pori, Raatihuone

30.8.1876 Turku

31.8.1876 Turku

Torsdagen d. 31 augusti
gifver den
Skandinaviska Sextetten
sin andra och sista
KONSERT
i Brunshussalongen på Kuppis
enligt följande program:

1. An der schönen, blauen Donau, Vals af Strauss.
2. Ouverture till Norma " Bellini.
3. Bröllopsmarsch ur Sommarnattsdrommen " Mendelssohn.
4. Romance för obligat Altviol (utföres af hr Bræin.) " Wilh. Ramsöe.
5. Vauxhall-Polka " H. C. Lumbye.
(Uppehåll)
6. Ouverture till Elverhöi " Kuhlau.
7. La Cascade, Solo för Piano (utföres af musikkdirektören hr Oscar Hylén). " Pauer.
8. Fantasi öfver Thema ur op. Hugenerna för Flöjt (utföres af hr k. kapellmusikus Joachim Andersen.) " Briccialdi.
9. "Bellmansmiane", Fantasi öfver Bellmanska melodier " Wilh. Ramsöe.
10. "Melodi", Chanson de Noël, Paraphrase för Violoncell (utföres af hr Marchner.) " Cassman.
11. Malapou-Galopp " Lanner.

Entréebiljetter à 3 mark för äldre och 1 m. 50 p. för barn och skolungdom erhållas vid ingången.

Konserten börjar kl. 8 e. m.

KLASSISK KONSERT

å

Lycei festsal

Lördagen den 4 Augusti 1877 kl. 1/2 8 e. m.


af

Wilhelm Ramsöes konsertkapell.

PROGRAM.

1. Ouverture till „Trollflöjten“ af Mozart.
2. Konsert för piano (g-moll) „ Mendelssohn.
 - a) *Allegro appassionata.*
 - b) *Adagio.*
 - c) *Presto con fuoco.*
3. Serenade för Flöjt, Violin och Altviol „ Beethoven.
 - a) *Andante con variazioni.*
 - b) *Menuetto.*
 - c) *Finale. Adagio e Allegro vivace.*
4. a) Lied ohne
Worte } Solo för } „ Hauser.
b) Sarabande e Gavotte } Violoncell } „ Popper.
5. Concerto in modo di Scene cantate för Violin „ Spohr.
6. Quartett för Stråkinstrumenter (op. 18. N^o 1) „ Beethoven.
 - a) *Allegro con brio.*
 - b) *Adagio.*
 - c) *Scherzo, Allegro molto.*
 - d) *Finale. Allegro.*
7. Ouverture till „Sommar-nattsdrömmen“ „ Mendelssohn.

Biljetter à 3 mk för äldre o. 1 mk 50 p. för barn och skolungdom, säljas vid ingången.

 **Förköpsbiljetter** à 2 m. 50 p. finnes att tillgå hos hrr Apothekare intill kl. 4 e. m.

Söndagen den 5 Augusti kl 1/2 8 e. m.

Afskeds-Konsert

i Societetshuset.

Wilhelm Ramsöe's Konsertkapellin kiertueelta 1877 on tiedossa 24 konserttia:

- 29.7.1877 Oulu, Seurahuone
- 30.7.1877 Oulu
- 31.7.1877 Oulu
- 1.8.1877 Oulu, Seurahuone
- 4.8.1877 Oulu, Lyseon juhlasali
- 5.8.1877 Oulu, Seurahuone. "Jäähyväiskonsertti"
- 6.8.1877 Oulu, Meurlings villa, Musikalisk aftonunderhållning
(9.8.1877 matkustuspäivä laivalla Vaasaan)
- 11.8.1877 Vaasa, Ernsts hotel
- 12.8.1877 Vaasa, Ernsts hotel, toinen ohjelmisto
- 13.8.1877 Vaasa
- 14.8.1877 Vaasa
- 15.8.1877 Vaasa, Paviljonki, underhållnigsmusik
- 22.8.1877 Tampere, Seurahuone
- 23.8.1877 Tampere
- 24.8.1877 Hämeenlinna, Seurahuone
- 25.8.1877 Tampere, Seurahuone
- 26.8.1877 Tampere, Seurahuone
- 28.8.1877 Tampere, Seurahuone
- 30.8.1877 Hämeenlinna, Seurahuone
- 31.8.1877 Viipuri, Belvédère
- 1.9.1877 Viipuri, Belvédère
- 2.9.1877 Huusniemi
- 3.9.1877 Viipuri, Belvédère
- 12.9.1877 Porvoo, Societetshussalen

WILHELM RAMSÖE'S KON- SERTKAPPELL,

hvars medlemmar äro:

Kgl. Kapellmusikus Hr. Joackim An-
dersen från Köbenhavn,

Konsertmästaren Hr. Moritz Blodek
från Wien,

Kgl. Kammarmusikus Hr. Theodor
Lindström från Stockholm,

Pianist Hr. Curt Pönitzsch från Leip-
zig och

Kgl. Kammarmusikus Hr. Frederik
Sörensen från Stockholm.

giver i Societetshuset i Tavastehus
fredagen den 24 Augusti kl. 8 e. m.

Stor Konsert

enligt följande

PROGRAM.

1. Ouverture till Heimkehr aus der Fremde.
Mendelsohn.
 2. An der schönen, blauen Donau. Vals. Strauss.
 3. Polonaise (G-dur) Vieuxtemps.
(Solo för Violin, utföres af Kammarmusikus
Hr. Frederik Sörensen.)
 4. Ulfåsa-Marschen. Söderman.
 5. Variationer öfver Schuberts Sehnsuchts-
Walzen. Servais.
(Solo för Violoncell, utföres af Konsertmä-
staren Hr. Moritz Blodek.)
- (10 minuters paus.)
6. Ouverture till Vattendragaren. Cherubini.
 7. Brudfaerden i Hardanger. Kjerulf.
 8. Bellmans minne. Fantasi öfver bellman-
ska melodier. Wilh. Ramsöe.
 9. Ballabile di Concerto Briccialdi.
(Solo för Flöjt, utföres af Kgl. Kapellmusi-
kus Hr. Joackim Andersen.)
 10. I grönan skog. Polka. Paul Eitner.

Wilhelm Ramsö's Konsertkapell

gifver

Måndagen den 3 September

sin

Sista Konsert

i Belvédère

enligt följande

PROGRAM:

1. Ouverture till Barberaren i Sevilla af *Rossini*.
2. Träume auf dem Ocean, Vals . . . " *Gungl*.
3. Concert-Duett för violin och violoncell . . . " *Leonard och Servais*.
(Utföres af Hrr Sörensen och Blodek).
4. Fantasi ur op. Regimentets dotter . *Briccialdi*.
(För flöjt, utföres af Kgl. Kapellmusikus Hr Joackim Andersen).
5. Potpourri ur op. *Traviata* . . . " *Verdi*.
(10 minuters paus.)
6. Ouverture till Obe-ron . . . " af *C. M. von Weber*.
7. 7:de Air varie . . . " *Beriot*.
(För Violin, utföres af Kongl. Kammar-musikus Hr Frederik Sörensen).
8. Näktergalens klagan, Idyll . . . " *Putler*.
9. Serenade för stråk-quartett . . . " *Haydn*.
10. Souvenir de Spa, Fantasi . . . " *Servais*.
(För Violoncell, utföres af Konsertmästaren hr Moritz Blodek).
11. I grönan skog, Polka . *Paul Eitner*.

On todennäköistä että syyskuun 4–11 välisenä aikana Ramsöen ryhmällä on ollut konsertteja Viipurin ja Porvoon välillä – yksi ”pistoikeikka” Porvooseen tuntuu hyvin epätodennäköiseltä.

Andersén palasi Suomeen jo seuraavana keväänä sellisti Felix Taghin ja pianisti Alexander Rosenbergin kanssa. Joissain kaupungeissa paikalliset orkesterit osallistuivat konsertteihin ja myös säestivät soolonumeroita. Ainakin Porin konsertin arvostelussa kiitetään erikseen Soitannollisen Seuran Orkesteria. Oulun ja Kuopion konserttien välissä on viikon tyhjä jakso – luultavasti kolmikko esiintyi ainakin Kajaanissa, jonka kautta heidän reittinsä kulki. Tästä kiertueesta on varmuudella tiedossa 15 konserttia:

17.3.1878 Tampere, Seurahuone
21.3.1878 Tampere, Seurahuone
31.3.1878 Pori, Otavan teatterisali
3.4.1878 Kristiinankaupunki
4.4.1878 Vaasa, Herr Ernsts salong
5.4.1878 Vaasa
7.4.1878 Uusikaarlepyy
8.4.1878 Pietarsaari
9.4.1878 Kokkola
14.4.1878 Oulu, Seurahuoneen sali
15.4.1878 Oulu
17.4.1878 Oulu, Lyseon juhlasali
25.4.1878 Kuopio, Seurahuone
27.4.1878 Kuopio, Lyseon Solennitets-Sal
28.4.1878 Kuopio, Kunnallishuone

3.4.1878 Länsi-Suomi:

Soittajaiset toimitti täällä sunnuntaina Otavan teaterisalissa kuninkaallinen kamarisoittoniekka Joakim Andersen Kyöpenhaminasta. Kuulijoita oli saapunut sali melkein ihan täyteen ja herra Andersen ynnä hänen apumiehensä soittajaisissa, herrat Felix Tagh ja Alexander Rosenberg, toimittivat tehtävänsä erinomaisella taidolla ja saavuttivat suuressa määrässä yleisön mieltymystä. Varsinkin veti huomiota puoleensa se taiteellisuus, jota herra Andersen osoitti huilun käyttelemisessä. Soitannollisen seuran soittokunta soitti myöskin tässä tilassa ja näytti herra Andersenin johdolla että se varsin kiitettävällä tavalla voi tyydyttää yleisön ankarimpiakin vaatimuksia.

20.4.1878 Oulun Wiikko-Sanomia:

Soittajaisia on annettu kolmena iltana tällä viikolla kaupungissamme. Herra Andersén, kuninkaallinen kamarisoittoniekka Kööpenhaminasta ynnä seuralaisineen kamarisoittoniekka Tagh ja pianisti Rosenberg kuuluvat kaikki etevien taideniekkojen joukkoon. Herra Andersén puhaltaa lirittää huiluansa ihastuttavalla tavalla ja aniharvoin luullaksemme on Oulun soittoa rakastava yleisö kuullut huilua soitettavan niin hyvästi. Herra Taghin violoncellin sulosäveleet eivät voi olla sydämmeen koskematta ja kohta tunnemme hänessä etevän taiturin tällä soittokoneella. Pianolla herra Rosenberg säesti huilua ja violoncellia sekä soitteli myös yksinensä useita somia kappaleita. Sydämmellisesti kiitämme vieraitamme, jotka ovat antaneet meille tilaisuuden kuulla oivallista musiikia, vaan valitettavasti kyllä yleisö on kaikissa soittajaisissa ollut jotenkin vähälukuinen, eikä siis soittoniekoilla liene syytä olla tyytyväisinä käyntiinsä

luonamme. Innokkaat kättentaputukset ovat osoittaneet yleisön tyytyväisyyttä ja programmi onkin joka kerta ollut vaihteleva.

20.4.1878 Kaiku:

Talven Pohjan raukeille perille tultua harva etevimpiä soittoniekkvoja enää eksyy kaukaiseen Ouluun. Sitä suuremmalla ilolla kuultiin odottamatonta sanomaa että Tanskan alamainen hra Andersén, jonka taito jo ennestään on Oululaisille tuttu, oli saapunut taikahuilullaan sulattamaan jähmettyneitä sydämiämme. Kolmessa konsertissa (sunnuntaina, maanantaina ja keskiviikkona) on yleisölle ollut tarjona tosi taidenautinto. Hra Andersén'in taito on kiitostamme parempi. Kyllä ei huilu oikeammiten ole mikään "kiitollinen soittokalu"; sitä käytetäänkin tavallisesti yhteydessä muitten soittokalujen kanssa (orkesterissa). Vaan hra Andersén osaa huilustaan lumota esiin sävelten rikkauden semmoisen, jossa ei puutu yhtäkäsi vaihtelevaisuutta ja ihaninta sopusointua; emme tiedä mitä enemmän ihmettelisimme, näiden sävelten suloista pehmeyttäkö vai raikasta puhtautta; lyhyesti, hra Andersén opettaa meille että huilu, yksinäisenäkään, ei ole mikään halveksittava soittokalu, vaan voi täydellä taidolla käytettynä ihastuttaa tylsintäkin mieltä. – Hra Andersénin apumiehet, hrt Tagh ja Rosenberg ansaitsevat puolestaan myöskin suurta kiitosta; tottuneet kätensä mestarillisesti hallitsevat soittokalujaan. Hra Taghin violonselli halveksii turhamielistä koristelemista ja häikäisevää vaikutusta, sitä täydellisemmin esiin tuodakseen kysymyksessä olevan sävelteoksen syvää ja puhdasta sisältöä. Se tapa, jolla hra Rosenberg hoiti pianoaan, ansaitsee erityistä mainitsemista. Hän on voittanut teknilliset vaikeudet ja harvoin näkee soittajaa, jolle soittokalu olisi tottelevaisempi välikappale. Soitto näytti leikinteolta vaan. Vaan siinä ei ollut helppoutta yksistään, myöskin voimaa ja tuntoa täydessä määrässä. Mitä ohjelmaan tulee, olisimme suoneet siinä olleen useampia klassillisia sävelteoksia. Mutta kai on yleisön aisti sen suhteen määrääjänä eikä taideniekkein tahto. Viimmeisellä konsertilla saatiin toki kuulla Mendelsohnia, Bach'ia ja Beethoven'iaakin. Soittoniekat kuuluvat lähtevän täältä Kuopioon Kajaanin kautta. Heidän käynnistään Oulussa lausumme yleisön puolesta sulimmat kiitokset.

27.4.1878 Tapio:

Ainoasti aniharvoin tulemme täällä yksinäisessä seudussa tilaisuuteen nauttia korkeimmia taiteen tuotteita. Semmoinen tilaisuus oli kumminki tarjona viimme torstai iltana tänne saapuneiden tanskalaisten kuninkaallisten kammarmusiikusten herrain Joachim Andersénin ja Feilix Taghin sekä heidän kolmannen seuralaisensa herra Alexander Rosenbergin antamista soittajaisissa kaupungimme Seurahuoneella. Outoen vierasten äkillinen saapuminen, joten heidän tulonsa ehti tulla vähän tunnetuksi kun myös se seikka että Kuopiolainen tahtoo tulla aivan varmasti vakuutetuksi asian arvosta ennen kuin sitä hyväkseen käyttää, lienee vaikuttanut että kuuliakunta oli vähempi kun odottaakaan voi. Lienee ehkä usia jäänyt pelostaksi pois liian ahtaan soitantopaikan vuoksi. – Sanoimme että harvoin olemme tilaisuudessa täällä korkeampiin taiteellisiin nautintoihin ja tämäki on varmaan täällä laadultaan ensimmäinen. Kuullessa täällä puhuttavan huilun- ja violonsellin-soitosta, ajatellaan taiteen siinä olevan vaan tuota meille tavallista violonsellin jurinaa eli huilun yksitoikoista korvia leikkaavaa, useimmiten epäselvää vinkumista. H:ra Andersénin huilun soitosta puhuessa täytyy unhottaa kokonaan mielikuvitukset, mitä meillä on puheena olevain soitto-koneiden käytännöstä. Hänessä on tuo käyttäjälleen vähemmän kiitollinen soitto-kone huilu saanut mestarin, jonka käsissä sen täytyy luoda esiin mitä selvemmat, mitä tunteellisemmat sävelet, mitä harvoin voinee odottaa. Ihmetellä vaan täytyy, miten hieno melkein kepinmuotoinen soitto-kone mestarin huulilla voi ilman väsymättä lumota kuuliansa mitä vaihettelevimmilla ikään kun korkeudesta vuotavilla sävelillä. – Aivan samaa on lausuttava kammarmusikus h:ra Taghista, jonka suurella violonsellillä vaihettelee mitä suloisimmat moni-sävelet. Voipi sanoa että jokainen käyrän liikahdus hänen kädessään on taidetta ja jokainen siitä lähtevä äänne vapautta kaikessa, mikä voisi häiritä tieteen korkeinta ihannetta. – Molemmat soitto-koneet semmoisten mestarein kädessä ovatki paikallaan täydentämään toisensa jaloa sävel-aatetta. Kun tähän lisäämme että h:ra Rosenbeg (solo pienist) täydellisellä taideniekain kunnolla säesti sävelvirtoja, niin, kentiesi, täydellä oikeudella voimme puhua jonkunlaisesta – täydellisyydestä. Mitä ohjelmaan tulee, ei siinä kyllä vaihettele klassillisten kappalten säveltäjain nimiä, vaan kumminki olivat kappaleet jotain jalompaa kuin tavallista "muoti-musiikkia", jotka kiinnittivät kuulijoita ettei tuokioksikaan voinut huomata tuota usein konseerteissa esiintulevaa ikävystyttävää tunteetointia kuivaa taiteen ponnistusta. – Sangen viehättävälle, ehkä hieman

naiviselle, tuntui ohjelman viimesen kappaleen, "Regementin tyttären" operan alkuun liitetty sävellys pienine vaihteloinen meidän lempilaulustamme "Tuoll'on mun kultani." Tämmöisiä poikkeuksia täytyy suoda vapaalle taitteelle, ja seuratkoon vaan meidän neitonen lauluneen "Regementin tytärtä" suuren maailman salongeihin!

Kansallis-Soittajaiset
Kunnallishuoneessa
Sunnuntaina huhtikuun 28 p. 1878,
kello 7 j. p.p.

Ohjelma:

1. Ouverture „Bique Dame'en“, pianolla . . . sow. Fr. Suppé.
(Herra A. Rosenberg).
2. „Air & Gavotte“ wiolonsellilla . . . „ G. Bach.
(Herra F. Tagh).
3. Kuvaus Hugonottein johdosta, huilulla . . . „ Briccialdi.
(Herra Joak. Andersén).
4. „Berceuse“, huilulla ja wiolonsellilla . . . „ Gounod.
(Herrat Andersén ja Tagh).
5. „Babj Walse“, pianolla „ Rosenberg.
(Herra A. Rosenberg).

Wäli seifahuus.

6. „Ouverture“ op. Stradella, pianolla . . . „ Flatau.
(Herra A. Rosenberg).
7. a). „Träumerei“) wiol. „ Schumann.
b). „Mazurka“) „ Papper.
(Herra F. Tagh).
8. „Meditation sur le 1:re Prélude de Bach“ . . . „ Gounod.
Wiolonsellilla, Pianolla ja Uruilla.
(Herrat F. Tagh, A. Rosenberg Joak. Andersén).
9. „Polka di bravuro“, pianolla . . . „ F. Spindler.
(Herra A. Rosenberg).
10. a). Suomal. kansan lauluja, huilulla . . . — — —
b). Kuvaus Rytimentin tyttärestä, huilulla . . . „ Briccialdi.
(Herra Joak. Andersén).